

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۳۴۹ مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۸ با موضوع: «بند ۱ مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۴ شورای عالی شهرسازی و معماری در حدی که منجر به همپوشانی حریم روستاها با محدوده روستا که مصوب طرح هادی روستا است ابطال شد. بند ۲ مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۴ شورای عالی شهرسازی و معماری برای تعیین حریم روستاهای واقع در حریم شهر جهت سه استان شمالی (گیلان، مازندران، گلستان) حداکثر ۲۰٪ و سایر استانهای کشور یک برابر محدوده تعیین شده و تعیین ضوابط برای حریم روستاها در طرحهای هادی خارج از حدود اختیار شورای عالی شهرسازی و معماری ایران است، ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۸/۱۸ شماره دادنامه: ۲۳۴۹ شماره پرونده: ۹۹۰۱۸۵۲

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای محمدرضا شیخ غلامی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بندهای ۱ و ۲ مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۴ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران موضوع بخشنامه شماره ۵۲۲۶۴/۳۰۰ - ۱۳۹۶/۱۰/۱۰ معاون شهرسازی و معماری و دبیر شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بندهای ۱ و ۲ مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۴ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران موضوع بخشنامه شماره ۵۲۲۶۴/۳۰۰ - ۱۳۹۶/۱۰/۱۰ معاون شهرسازی و معماری و دبیر شورای عالی شهرسازی و معماری ایران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" به استحضار می رساند بعد از صدور دادنامه شماره ۱۷۶ - ۱۳۹۶/۳/۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال بند ۱-۳ دستورالعمل اجرایی قانون تعاریف محدوده و حریم شهر و در کمتر از ۴ ماه از تاریخ صدور آن شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (مشتکی عنه)، در جلسات مورخ ۱۳۹۶/۷/۱۷ و ۱۳۹۶/۱۰/۴، موضوع ساماندهی محدوده و حریم روستاهای واقع در حریم شهرها را مورد بررسی قرار داده، ضمن درخواست موکد از وزارتخانه های راه و شهرسازی، کشور و بنیاد مسکن مبنی بر اقدام در اصلاح تبصره ۱ ماده ۳ قانون تعاریف، محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها مصوبه جدیدی وضع می نماید که ماحصل آن تعیین حریم هر روستای واقع در حریم شهرها، حداکثر تا میزان مساحت محدوده طرح هادی همان (یک به یک) روستا و برای روستاهای ۳ استان شمالی کشور (گیلان، مازندران و گلستان)، صرفاً تا ۲۰٪ محدوده هر روستا می باشد. این مصوبه طی نامه شماره ۵۲۲۶۴/۳۰۰ - ۱۳۹۶/۱۰/۱۰ معاونت شهرسازی و معماری و دبیرخانه شورای مذکور، عنوان استناداران ابلاغ گردیده است. این در حالی است که مصوبه اخیرالذکر نیز هم از جهت شکلی و هم ماهوی، دارای اشکالات فراوان به شرح ذیل است:

با کمی تامل واضح است که با ملاحظه اینکه محدوده روستاها در طرحهای هادی روستایی، تقریباً منطبق با منطقه مسکونی روستا تعیین گردیده، لذا مصوبه مذکور صرفاً برای هر روستا به اندازه محدوده مسکونی آن روستا قائل به حریم گردیده که نه تنها مستثنیاتی برای این گونه روستاها باقی نگذاشته، بلکه عملاً بخش عمده ای از اراضی کشاورزی و باغات روستا را نیز شامل نمی گردد. این در حالی است که با توجه به نوع کاربرد و فعالیت هر روستا که مبتنی بر کشاورزی و دامداری می باشد، لذا طبیعی است که محدوده کشاورزی و باغات هر روستا حداقل تا ۵ برابر و بعضاً تا ۱۰ برابر محدوده مسکونی روستا وسعت داشته باشد. با این توصیف در واقع اراضی کشاورزی روستاهای مجاور شهرها، در محدوده حریم شهرها قرار گرفته و کمترین آسیب آن خطر نابودی کشاورزی است. علیهذا به نظر می رسد مصوبه اخیر شورای عالی شهرسازی ... با کمی تعدیل، همان مصوبه قبلی است با این تفاوت که صرفاً محدوده ای به میزان زیربنای مسکونی روستا (محدوده طرح هادی) را به عنوان حریم پذیرفته است.

بر اساس ماده ۲ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری «روستا ... از لحاظ محیط زیستی (وضع طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) همگن بوده که با حوزه و قلمرو معین ثبتی با عرفی مستقل که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا صد نفر اعم از متمرکز یا پراکنده در آنجا سکونت داشته باشند و اکثریت ساکنان دائمی آن به طور مستقیم یا غیرمستقیم به یکی از فعالیت های کشاورزی، دامداری، باغداری به طور اعم و صنایع روستایی و صید و یا ترکیبی از این فعالیتها اشتغال داشته باشند». لذا روستا بدون فعالیتهای فوق معنا و مفهوم پیدا نمی کند، بنابراین از این منظر نیز با صدور دستورالعمل جدید شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، عملاً فعالیتهای اصلی روستا سخت و بعضاً غیرممکن خواهد شد. مضافاً اینکه نظارت دهیاران روستاها، بر اراضی خارج از محدوده طرح هادی روستا، غیرممکن گردیده، تبعات ناشی از ساخت و سازهای غیرمجاز گریبانگیر روستا شده، شاکله روستا با ویژگیهای خاص خود دچار تحول منفی و ناهمگونی خواهد شد.

ماده ۳ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، مقرر می دارد: «دهستان کوچک ترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده، جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل می شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصاد و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم می نماید». این در حالیست که با تعیین حریم یک برابر محدوده برای روستاها، عملاً به هم پیوستگی روستاها به عنوان یک دهستان نادیده گرفته خواهد شد و روستاها، دیگر نه به صورت به هم پیوسته فعلی بلکه نقطه به نقطه در نقشه دهستان نمایان می گردد. همچنین عملاً و برخلاف ماده فوق الذکر دهستان دیگر محدوده معینی نخواهد داشت.